N:o 13. Redaktör: ADOLF LINDGREN. Förläggare: HUSS & BEER. Stockholm den 1 Juli 1882. Pris: Helt år 6 kr. Halft år 4 kr. Qvartal 2 kr. Lösn:r 25 öre. Lösn:r med musikbilaga 50 öre. Årg. 2.

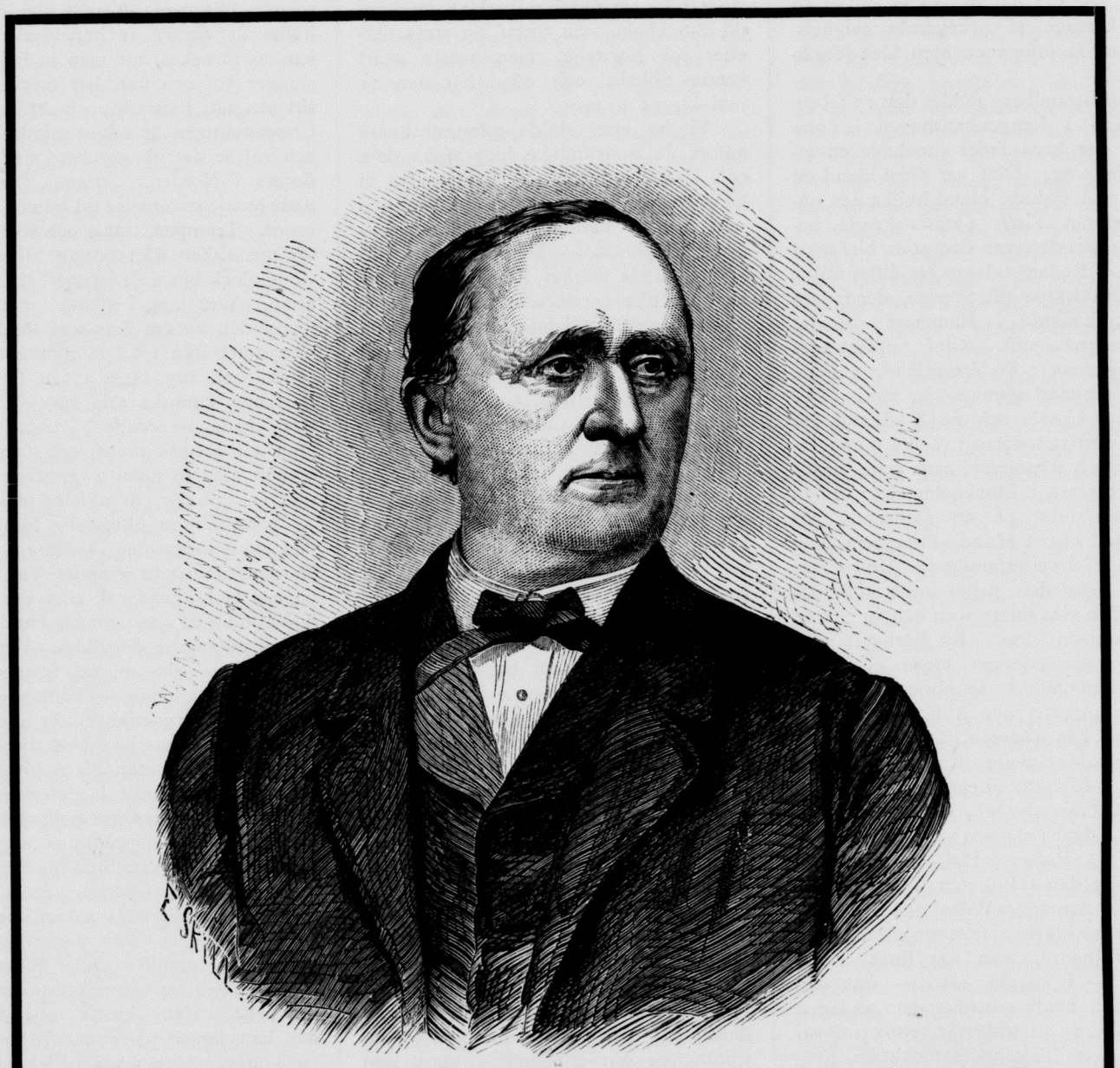

OLOF STRANDBERG.

Olof Strandberg.

†

För ej fullt ett år sedan utkom Svensk Musiktidning med sorgkanter kring minnesorden öfver en afliden sångare; i dag hafva vi den sorgliga pligten att sätta dödskorset under namnet på dennes närmaste företrädare inom den kedja af vår operas förste tenorer, hvilken räknat så många lysande länkar och sällan eller aldrig varit afbruten. Olof Strandberg gick ej, liksom Oskar Arnoldson, bort i blomman af sin ålder och kraft; han hade den sjelfförsakelsen att lefvande öfvergifva scenen innan scenen öfvergifvit honom. Att emellertid minnet af hvad han varit lifligt lefver ännu femton år efter detta för de flesta sångkonstnärer så oöfvervinnerligt svåra steg, derom vitna de många dödsklockor som redan ringt saknadens vesper öfver hans stoft. För vår del begära vi endast att inom kransen af prunkande evighetsblommor få infoga en liten blek förgätmig-ej.

Olof Strandberg föddes den 15 februari 1816 i Langenhanshagen i Pommern, der hans fader innehade en lärarebefattning. Olof var äldst bland ett stort antal syskon, bland hvilka den under namnet *Talis Qvalis* kände, begåfvade skalden var den som blef mest bekant. Redan vid ett års ålder följde Olof föräldrarne till Sverige, der fadern blef kyrkoherde i Hammars pastorat af Strengnäs stift. Olof uppfostrades på Stigtomta i Södermanland, genomgick Strengnäs' gymnasium, vardt 1836 student i Upsala och 1838 i Lund, der hans ovanliga tenorröst väckte uppmärksamhet och föranledde hans engagement vid k. teatern i Stockholm 1842, sedan han året förut på ett glänsande sätt debuterat såsom Max i »Friskytten» och Jacob i »Schweizerfamiljen». Under mer än ett fjerdedels århundrade tillhörde han sedan vår första scen och var bland dess främsta stöd. En härligare röst än Olof Strandbergs torde ej denna generations publik få höra. Bland de många uppgifter han å k. teatern löste nämnas: Fra Diavolo, Tamino (»Trollflöjten»), Masaniello, Robert, Stradella, Ernani, Richard Lejonhjerta, Gustaf Vasa, Ottavio, Joseph, Georges (»Hvita frun»), Edgar (»Lucie»), Raoul (»Hugenotterne»), Rafaël (»Hälften hvar»), Johan af Leyden (»Profeten»), Hüon (»Oberon»), Arnold (»Wilhelm Tell»). År 1867 afträdde han från sin plats såsom premiersångare, men tog först senare afsked — i Josephs parti — från den allmänhet, hvars gunstling han så länge varit. Han inträdde år 1865 i Post- och Inrikes Tidningars redaktion, hvilken han allt sedan tillhört och der bland annat hans förmåga såsom kritiker många gånger tagit sig uttryck. Dessutom har han öfversatt Henrik Herz' »Kung Renés dotter», Otto Jahns »Mozart» och Topsöes »Från Amerika» samt utgifvit en musikalisk handbok: »För vänner af operan» m. m.

Han var två gånger gift, första gången med skådespelerskan Aurore Österberg, och efter hennes frånfälle med Charlotte Linderoth, som på vår lyriska scen skapat sig ett aktadt namn och som nu efterlefver honom jemte flera barn, bland hvilka Anna Strandberg nu mera är en af vår lyriska scens förnämsta prydnader.

»År 1866 firades hans då fylda 50 år med en storartad fest, som hölls i stora våningen på Stockholms börs, der hans vänner samlats för att hylla den utmärkte sångaren och den genom sina älskvärda sällskapsgåfvor allmänt afhållne mannen. Mera »populär» än *Olle Strandberg* har väl knapt någon medlem af vårt samhälle varit. Efter någon tids sjuklighet sökte han bot genom en brunnskur i Karlsbad, men insjuknade på återvägen i Pommern, ej långt från sin födelseort. Han återkom till Stockholm och begaf sig strax derefter till Norrtelje, men måste snart vända tillbaka och afled här den 21 juni kl. 11 f. m.»

Vi ha efter skilda minnestecknare anfört de nödvändiga biografiska data och sluta med att — då vi sjelfva ej haft lyckan höra den oförgätlige och sant *svenske* barden under hans egentliga glansperiod — återgifva några ord af det kända märket K. W., hvilka synas oss lika varmt som rättvist kännetecknа den förtrollande sångarsvanen:

»Är då Olle Strandberg verkligen en så stor konstnär? Nej! En sådan röst, som Strandberg haft, sjunger sig sjelf. Han har i ordets fullaste och vackraste mening varit en 'natursångare'.

En konstnär är icke färdig förr än han befriad återvänder från skolan till naturen. Men det är med sångskolan som med lejonets klyfta i fabeln: *dit* leda många fjät, få *derifrån*. Vestigia terrent. När *sångaren* var färdig af naturen hade det varit synd, om vi förlorat honom vid försöket att vinna en *konstnär*. Sådant har händt.

Sångens välljud var och förblef allt för Olle Strandberg. Det var liksom han velat säga: här gifver jag eder det bästa jag eger, mina toners fägring; begären ej af mig dramatisk konst; det strider mot min natur, och ett försök kunde aldrig lyckas mer än till hälften.

Men vid allt detta få vi icke tänka oss sångaren som ett blott instrument. Der kommer ingen ton af gripande skönhet ur en menniskobarm utan ett hjerta till resonansbotten. I sången frambringas intet skönt utan inspiration. Hvad Strandberg saknat, det är den sceniska illusionen; den lyriskt musikaliska inspirationen har han haft så stark som någon.»

(Bref från vår flygande korrespondent.)

Figaros bröllop å Opéra-comique

lemnar åtskilligt att önska. Orkestern ackompagnerade i allmänhet alltför starkt; den vackra trion i 2:dra akten var struken äfvensom grefvens stora aria i 3:dje akten; brefduetten är omkastad, så att den sjunges af pagen och grefvinnan i stället för den sistnämnda och Suzanna. Det värsta var emellertid, att i denna liksom i flera andra nummer en massa ändringar äro vidtagna, hvilka aldeles icke synas vara på sin plats, helst Mozarts sköna musik ingalunda behöfver upphjelpas eller moderniseras. Den som sjöng Figaro (Fugère) hade en särdeles vacker röst, men spelade stelt, utan färg och lif. Öfverhufvud utfördes operan i vokalt hänseende mycket bättre än i dramatiskt. Det är märkvärdigt hvad man på senare tider mer och mer tyckes negligera det dramatiska; i så hänseende blir man öfverallt mer och mer italiensk: *ljudet* är hufvudsaken. Det kan ej förnekas, att man ju i allmänhet sjunger väl och fint, har mycken styl i sitt sångsätt härstädes och skriker sällan. Chevroteringen är något mindre allmän, och väl är det; den tyckes i stället börja florera i Norden. Suzanna (Isak) saknade hvarje stymmelse till humor, malice, esprit. Trumpen, tråkig och sömnig syntes menniskan från början till slut; hon sjöng dock bra nog, isynnerhet blomsterarian, ehuru hon, i stället för att diminuera den vackra fras som förekommer mot slutet från f till a, gjorde ett crescendo och tog höga tonen fortissimo! Bartholos komiska aria var — äfven till stor skada — struken; rolen utfördes utan all komisk point, och den lustiga scenen med le notaire var äfven utelemnad — hvarför, är aldeles obegripligt.

Icke mindre obegriplig förekommer den stora förtjusning — délire — som af Nordens italienare egnades Van Zandt i pagens tacksamma rol, eller hur hennes uppfattning af den samma kunde prisas af konstdomarne derstädes. Van Zandt ser mycket »söt» ut, och figuren är elegant och ungdomlig — hållningen dock långt från oklanderlig, alltför laisser aller — det bör finnas icke blott djerfhet hos denna ungdom, utan äfven blyghet och försynthet, allrahelst i grefvinnans närvaro. I sista akten går sjelfsvåldet öfver gränsen, och det oupphörliga tangerandet af den hon tror vara Suzanna blir till slut långt från fint. Cherubin är adelsman, och hans manér böra väl ej vara simplare än drängens och pigans, tvärtom. Spelet och mimiken under Figaros aria i 1:sta akten voro hvarken pikanta eller originella. Hans kurtis med Suzanna när han ligger på knä och hon sätter på honom mössan var heller icke convenable, och skulle grefvinnan Almaviva säkerligen icke tillåtit något sådant.

Suzanna sjöng den fina arian utan ringaste esprit, men man slapp åtminstone, under det den vackra arian pågår,

att störas af en mängd, just icke serdeles qvicka upptåg som eljes alla Cherubini öfverallt anse sig böra hitta på, på det att Mozarts komposition så vidt möjligt måtte gå förlorad för publiken, som då endast har öga för »den farlige gossen». Cherubins första aria, kanske en af de skönaste perlorna i denna kostbara samling, sjöngs riktigt tråkigt, utan lif, entrain, fougue — det är ju sjelfva våren den målar, då allt vaknar till lif, sjuder, jublar och glädes, och det är ju icke en liten flicka i mamlucker som sjunger, utan en glödande yngling och spanjor till på köpet — sapristi!

Publiken var emellertid förtjust: ungdom, ett täckt utseende, vacker röst och några mjuka, uthållande toner betar den allt jugement. Huruvida t. ex. Cherubin verkligen bör uppfattas så — eller *om* ofvannämnda egenskaper ensamt kunna ge en sann bild af denne Don Juan en herbe, det blir en annan fråga, som det tillkommer »domarena i snillets verld» att afgöra. Publiken är mindre att klandra: *den* följer ögonblickets impuls och vilseledes lätt. Numera talas sällan om hur en rol bör uppfattas, om mimik, hållning, karakterens konseqventa genomförande; åtminstone anses sådant vis-à-vis Oprister aldeles öfverflödigt — pourquoi, bonté du ciel? Romancen i andra akten sjöng Van Zandt utmärkt fint och vackert legato och med en vexlande kolorit; den togs äfven litet långsammare än hos oss, liksom första arian betydligt fortare, hvarpå den onekligen vinner då sjelfva ackompagnementet målar en viss oro, ett svall af uppvaknande känslor, som jaga hvarandra; som sagdt: Van Zandt sjöng »mon coeur soupire» fint och vackert, och intonationen är alltid klockren, dock icke så berusande som Miolan-Carvalho för åtskilliga år sedan a fior di labra framandades dessa ömma kärlekssuckar. Den som då hörde henne som Pagen, Pamina, Zerlina, Marguérite, La Reine Topaze, Margot, La perle de Brésil, Mireille m. fl. roler glömmer henne väl aldrig. Hur sorgligt, att något så fulländadt skall vara underkastadt samma förgängelsens lagar som vi andra dödliga. Dessa eller närbeslägtade tankar erfor man när Rosine-Miolan trädde in på scenen och började sjunga. Apparitionen är icke mera ung, rösten tunnare och något chevroterande, men qvar äro expressionen och det förtjusande, serena leendet (tänderna utan vank!) hvilket ännu liksom hos vår stora Jenny Lind bibehåller ungdomens ljufva behag och jungfrulighet — hvad äfven kan sägas om mellantonerna som ännu äro utomordentligt vackra, fasta och hafva bibehållit sin underbart ljufva, egendomliga, virginala timbre. Metoden oförändrad, nu som alltid fulländad, och hennes grand style passar lika väl för den klassiska som för den moderna musiken. I stora arian tredje akten undergick hela personen liksom en metamorphose, ty under det hon sjöng tycktes hon föryngras, så att man icke alls tänkte på tidens fart och framfart, men endast var glad öfver stundens lycka att få njuta af hennes stora talent. Dock hos oss i Norden vore det icke rådligt att hon uppträdde, ty der vill man framför talent hafva »ungdom og ynde», men här i det ytliga, ombytliga, fladdrande Paris, *här* går det an . . .

Hur fulländadt sade hon ej recitativet, hur bredt och tillika fint! Aldrig, utom hos Jenny Lind och några de största violinspelare, har man hört eller får höra något så fulländadt legato. Hon var den enda af dem alla som förstod Mozart, och hon erhöll äfven ett dylikt vitsord af en tysk kompositör (Max Bruch), som när han hört henne sjunga Paminas stora aria, yttrade: »Utförandet är fullkomligen värdigt kompositören» — och det var mycket sagdt af en tysk. Icke sant? Undras hur mången sångerska vid närmare 60 år sjunger som Miolan-Carvalho, och att publiken, oaktadt hennes dopattest, vet att skatta talangen, torde tala till denna publiks faveur.

Operan var, liksom nästan allt hvad fransmän göra, särdeles väl inöfvad; allt gick rent, jemt, fint och säkert, men esprit, lif, finesse, entrain saknades i spelet; det är aldeles obegripligt att äfven fransmän ibland kunna vara tråkiga: c'est bête, mais c'est comme ça!

S. H.

Minnesblad från Skåne.

En konsert i Trelleborg.

»Hamburg» och »Altona» äro i Malmö närmaste grannar. I Hamburg äter man, i Altona dricker man; dock finnes i Hamburgs trädgård, uppe i ett träd, en altan, der det hör till goda tonen att intaga sexor. Så var det för 30 år sedan; om det är så ännu, skall jag icke kunna säga.

Under Altonas briljanta period musicerade der ett tyskt sällskap, bestående af två herrar och två damer. Den ene af herrarne, som var sällskapets egentlige chef, hette *Titl.* Han spelade violin och blåste kornett; den andre, som hette *Schöbel,* spelade harpa. Förmodligen hade det icke burit sig för honom med harpoleken, ty jag såg honom senare i Stockholm uppträda såsom medlem af ett sällskap *Albinos*. Af damerna blåste den ena flöjt och sjöng (dock icke på en gång), och den andra sjöng och spelade guitarr. Disponenten af Altona, hr Nilsson, gjorde på detta sällskap briljanta affärer, och dess renommé spridde sig kring hela Skåne. Innehafvare af »lokaler» i större och mindre städer bestormade sällskapets chef med inbjudningar, förespeglande fabulösa recetter, och hr Nilsson lefde som på nålar, att han skulle lyssna till dessa sirénsånger. Detta skedde ock, men blott *en* gång. En af mina vänner i Malmö, musikdirektören Mair, hade nämligen från en musikvän i Trelleborg erhållit ett bref, deruti denne uttalade trelleborgarnes brinnande längtan att få höra hr Titl med sällskap, garanterande för sin del att de icke skulle behöfva ångra det. Det var någonting som tålde att tänka på, men hur skulle det gå till? Att nu, midt under en serie af triumfer, afbryta dessa för att tillfredsställa konstkärleken hos ett visserligen respektabelt, men dock mindre samhälle, det vore något som knappast kunde fordras, och hr Nilsson var af alla den, som tydligast insåg detta, men vännen Mair släppte icke taget så lätt, och hur der diskuterades, beslöts ett amendement, som bestod uti, att sällskapets chef, hr Titl, skulle taga sig en dags permission, öfverlemnande kommandostafven åt hr Schöbel, under hvars ledning aftonunderhållning således kunde försiggå; och då hr Titl icke kunde ensam utföra konsertprogrammet i Trelleborg, så åtföljdes han såsom biträden af Mair såsom violoncellist och mig såsom pianist. Mair hade den hugnaden att underrätta musikvännen i Trelleborg om det lyckliga resultatet af underhandlingarna, med bestämmande af dag för konserten, biljettpris o. d., betonande uttryckligen att efteråt skulle dansas. Det låter sig lättare tänkas än beskrifvas, hvilken entusiasm, som var rådande i Trelleborg, isynnerhet öfver den sista punkten i brefvet. Vårt intåg i Trelleborg var storartadt. Det skedde i en i Malmö hyrd kalesch; flaggor voro uthängda, stadens honoratiores voro oss till möte vid tullen, och det fattades föga, att trelleborgarne spänt ifrån hästarne och dragit Titl i triumf. Men ingen ros utan törnen, och trelleborgarne hade säkerligen ingen aning om de bekymmer, vi under vägen haft, huru det skulle gå till att i Trelleborg för konserten anskaffa ett piano och någon, som biträdde med sång, så att titeln på programmet: vokal- och instrumentalkonsert, kunde rättfärdigas. Men en välvillig genius vakade öfver denna tillställning, och det var skrifvet i stjernorna, att begge dessa enligt vår åsigt så svårlösta problem skulle lösas, nämligen af stadens apotekare, hr Schmidt. Han icke allenast lånade oss sitt nästan nya instrument, detta utan att konsertgifvaren ens behöfde betala transporten, utan åtog sig äfven att förse den vokala afdelningen med ett behöfligt antal nummer. Annonseringen af konserten skedde, af brist på tidning, genom en trumslagare. Salen i skolhuset, skurad och fejad och befriad från bänkar, tycktes vid ett kort prof, som konsertgifvaren gjorde med sin kornett, i akustiskt afseende icke lemna någonting öfrigt att önska, och lampetterna på väggarna försågos med olja. Dessa förberedelser följdes med uppmärksamt öga af skolmästaren, som för aftonen åtagit sig biljettförsäljningen och för konserten ställde det mest gynsamma horoskop. Det visade sig också, att han var sannspådd, ty konserten gafs för

fullt skolhus. Ett skriftligt program var anslaget på väggen, och utgjordes dess första nummer af trio för piano, violin och violoncell, af Fesca, som ernådde en *succès d'éstime*, men också icke mer. Derpå blåste konsertgifvaren på sin kornett ett solo, som emottogs med lifligt bifall. Detta stegrades till entusiasm, då apotekaren föredrog en aria ur Trollflöjten. För att icke taga bort för mycken tid för dansen, innehöll programmet endast sex nummer, och när de voro expedierade, uppdukades en sexa, som omisskänneligen vann anklang hos publiken. Jag kände den lott, som förestod mig efter sexan, att fjettrad vid pianot spela till dans fem à sex timmar, och stålsatte mig derföre så godt jag kunde. Konsertgifvaren var föremål för mycken uppmärksamhet; man kallade honom professor och klingade med honom oupphörligt. Dernäst sysselsatte man sig med Mair, som hade personliga bekantskaper inom sällskapet. Jag var mera öfverlemnad åt mitt öde, men i alla fall förbarmade sig en herre öfver mig, slog i ett glas vin åt mig och frågade om jag var länsman. Detta kunde jag icke jakande besvara, behöfde det också icke, ty han tillade strax: »i alla fall äro vi kolleger, som jag hör», och proponerade brorskål med mig, presenterande sig såsom auditör Grönberg. Jag kunde förstå hvad han menade, ty i Skåne hafva nästan alla länsmän auditörs kapprock. Min nya bror var således länsman, och vi blefvo de bästa vänner. Efter det jag fått ännu två à tre bröder, gafs det ingen pardon längre: ungdomen började bli orolig; jag måste till pianot. Jag nödgades hela natten spela nästan alldeles ensam, ty konsertgifvaren hade genom de många libationerna förlorat sin embouchure, så att han blott undantagsvis intonerade med sin kornett, och på Mairs violoncell var icke mycket att räkna. Jag spelade den ena dansen efter den andra, spelade och svettades i kapp med de dansande (det herskade en afrikansk hetta i salen) och hade redan uppgifvit hoppet att något deltagande väsen skulle ömma för min belägenhet, då efter en vals en ung dam nalkades pianot och tog plats bredvid mig. Hon frågade hvad det var för en vacker vals jag spelat och ville veta dess namn. Den heter »Souvenir de Trelleborg», sade jag och upplyste att jag komponerat den sjelf. Hon var en liten stund tyst; derpå frågade hon mig, om jag icke hade lust att etablera mig som musiklärare i Trelleborg. Det var för mig en alldeles ny tanke, och jag sade att jag skulle känna mig lycklig att kunna antaga hennes vänliga förslag, men jag var, åtminstone för närvarande, bunden af ett annat engagement, nämligen hos gästgifvaren i Anderslöf, Runnerström, hvars dotter bildade sig till guvernant, och för det ändamålet skulle studera fransyska och musik. »Så di kan också fransyska?» frågade lifligt min älskvärda *interlocutris* och granne vid pianot. »Något», svarade jag med modesti. »Nå, så kunde di också bli språklärare här, det behöfs, och jag skall säga dem ännu en sak: organisten i församlingen börjar bli gammal och behöfver biträde; kanske att di komme att göra tjensten för honom, så kunde di bli hans efterträdare.» (Pass på, tänkte jag, det är organistens dotter jag har den äran att tala med.) »Och så har jag en bror, som är spanmålshandlare», fortfor damen; »di kunde gå i kompani med honom . . .» Nu ropades på polkett, och det var slut med samtalet.

Under polketten kom jag på hvarjehanda giftastankar. Jag har många gånger i mitt lif sväfvat i fara att bli gift, men lyckligtvis har jag aldrig kunnat föda hustru, så att det har icke blifvit någonting utaf. Det var icke utan, att jag misstänkte, att nu i Trelleborg ett giftermålsprojekt lurade på mig. Och hvilken förtjusande framtidsbild! Musik- och språklärare, organist och spanmålshandlare och såsom krona på alla dessa sköna saker: en ljuf ledsagarinna genom lifvet! Det hade ju varit en sjelfförsakelse att icke gifva akt på denna vink af ödet, och jag kom att närmare reflektera deröfver, då frampå natten jag aflöstes vid pianot af en ung dam i sällskapet, som var så pass för sig kommen i musik, att hon kunde spela »Känner du Kjerstin på Lübeck», en vals, som den tiden var mycket på modet. På fleres begäran satte hon sig till pianot, och jag var icke sen att bjuda upp min huldinna, som så intresserat sig för min framtid, och hon gick med mig strax, ehuru hon var uppbjuden förut af en sergeant, med hvilken jag af den orsaken höll på att få duell, men jag hörde huru hon sade åt honom: »kära Alfred, vi råkas alltid», och Alfred såg så surmulen ut, der han stod och betraktade huru vi valsade, och min huldinna såg så lycklig ut, och kanske var det fallet med mig också, ehuru det visserligen icke biter mycket på mig i den vägen. Och så led det alt längre fram på morgonen, och dagern började tränga in genom fönstren på skolhuset, och lampetterna slocknade, och der sattes fram en stor terrin med »glögg», och der frukosterades, och huru länge vi voro qvar i Trelleborg den gången, kan jag icke säga så precist, men det vet jag, att när vi slutligen kommo hem till Malmö igen, så berättade man oss, att det varit på vippen att vi blifvit efterlysta i »Snällposten» af mannen, som hyrt ut åt oss kaleschen och hästarne, för vi hade uteblifvit långt, långt utöfver den öfverenskomna tiden. *J. M. R—n.*

Scherzo.

Med anledning af hundraårsfesten till firande af Aubers minne innehåller Figaro åtskilliga drag ur den berömde musikerns lif. Man samtalade en gång inför den gamle mästaren om värdet af »Tannhäuser»; en i sällskapet berömde operan öfver all måtta; en annan åter kritiserade henne obarmhertigt. Auber, som helt allvarligt hört på resonnemanget, uppträdde nu mellan smickraren och belackaren med följande ord: »Herr Wagner är en talangfull musiker, och hans partitur innehåller vackra saker, men det liknar en bok, som från början till slut är skrifven utan punkt och komma; man vet ej hvar man skall hemta andan: åhöraren qväfves till slut midt i sin beundran.» — Vid samma tillfälle frågade man Auber hvad han tänkte om framtidsmusiken. »Wagner», blef hans svar, »är Berlioz utan melodi.» — Sainte-Beuve citerar följande yttrande af honom, som så obetydligt det låter dock innebär litet filosofi. Man talade med den älskvärde komponisten om ålderdomens tråkighet: »Ja», sade han, »han är tråkig, men han är ändå det enda medlet att få lefva länge.» — En tenor, hvars stämma hvarken lät ren eller klangfull, sjöng i en salong romansen ur Joseph, der det heter: »I en afgrund så fuktig och kylig de mig sänkte i sitt raseri.» Auber vände sig i detsamma till sin granne och hviskade: »Han har tydligen varit för länge i brunnen.» — Någon frågade en dag i Aubers närvaro Alfred de Musset, hvilken, som bekant, icke gerna gick till arbetet: »Nå, hur långt har ni kommit med ert nya stycke?» »Det går framåt», sade författaren till Rolla. »Ja, han har redan mellanakterna färdiga», inföll Auber leende.

—✣—

Rossini kunde, som man vet, ej tåla att man broderade ut hans musik; han blef då mycket förargad. Patti råkade en gång illa ut i hans salong i följd häraf. Hon sjöng Susannas aria ur »Barberaren» med af Strakosch tillsatta ändlösa fioriturer, som hon utförde beundransvärdt. När hon sjungit, applåderade mästaren ovanligt lifligt och utropade: »Förträffligt, mästerligt — ett vackert stycke! Men hvad var det ni sjöng?» »Men Maestro», svarade Patti, »hur kan ni fråga det? Det var ju arian ur 'Barberaren'.» — »Ja, men inte ur min Barberare», återtog maestron leende med grym naivitet, »troligen ur 'Barbier Stracoschoné'!»

—•—

Uti M. gaf en resande musikus — han lärer väl ha varit en sådan der inbilsk narr, sådana som nu för tiden gifvas många — en koncert och kunde icke utföra ett solo som han utfäst sig till på affischen, ehuru han förut hade med stor pomp anmält sig såsom virtuos och elev af en ganska berömd man. En dilettant spelade à vista det af koncertgifvaren utlofvade solo't för att gifva publiken ersättning, och den resande konstnären blef af det indignerade publikum (likväl i sällskap med kassan) kastad ur salen och utför trappan. Det var för herr koncertgifvaren en »hård tonskala i nedstigande.»

—•—

Under — — ska kriget jagade en hoboist vid — — — ska regementet tvenne kosacker, som på långt håll syntes komma i fullt sporrstreck emot honom, på flykten derigenom, att han lade an med sin fagott — den de ansågo vara ett gevär. Fagottisten är känd, och säkerligen skulle kosackerna ha tagit till flykten långt förr och begifvit sig ännu längre bort, om han i stället för att lägga an hade blåst på sin fagott.

—•—

Lulli kom af en händelse in uti en kyrka, der under gudstjensten en af hans opera-arier, som man hade lagt under en andlig text, blef sjungen. Den fromme Florentinaren korsade sig flera gånger, föll på knä och utropade med största andäktighet: »Förlåt mig, min Gud! Jag har aldrig satt detta stycke för dig.»

—•—

Våra stora koncerter och operor erbjuda ofta vida mera larm än skön konst. Man upphäfver skri, men sjunger sällan. Musiken är visserligen sammansatt af toner, men det finnes toner af högst olika värde. Under en lång koncert tillfrågades ett qvickt fruntimmer: »Är ni förtjust?» — »Förtjust?» blef svaret, »o nej! Men jag njuter mitt nöje med tålamod.»

Galleri af svenske kapellmästare.

VI.

J. F. Berwald.

Då J. F. Berwalds kapellmästarskap är dels det längsta af alla (27 år), dels det på solistkrafter rikaste skedet inom vår operahistoria, och då jag dessutom är nog lycklig att kunna framlägga en alldeles ny källa af ej ringa vigt för nyssnämnda historia, så har jag trott mig böra åt efterföljande lefnadsteckning egna ett större utrymme än åt de öfrige kapellmästarnes, bland hvilka de mest framstående redan förut varit i tryck (tyskt eller svenskt) särskildt afhandlade. Den åsyftade källan är i fråga varande persons egenhändiga, med mycken vidlyftighet och noggrannhet skrifna sjelfbiografi, som f. n. eges af hans äldsta dotter och på anhållan benäget ställts till mitt förfogande.

Johan Fredrik Berwald föddes i Stockholm d. 4 dec. 1787. Hans far — bördig från Slesvig och halfbroder till Franz Berwalds far — var ledamot i hofkapellet i 18 år och hade inkommit till Sverige med de af Naumann införskrifne kapellisterna. Gossens musikaliska anlag röjdes redan vid $2^1/_2$ års ålder. Noterna och violinen inlärde han på lek, och belöningen var karameller och slantar. 6 år gammal uppträdde han på en concert spirituel i Riddarhuset uti en qvartett, som abbé Vogler enkom hade komponerat för fyra gossar. Samma år inträdde han i tyska skolan och gjorde med fadern en konstresa till Köbenhavn. Vid 9 års ålder erhöll han en guldmedalj af Musikaliska akademien för en komponerad uvertyr. Vid ej fylda 10 år företog han jämte fadern en längre konstresa till Finland, Ryssland och Tyskland. Från vistelsen i Åbo berättas en pikant anekdot. De bodde i ett privat hus, hvars värd en dag kom upp och bad gossen ej spela så mycket på sin fiol, ty inunder låg — berättar B. — »en fru som nyligen kommit i barnsäng med en liten flicka och var sjuk. Denna lilla flicka blef sedermera min hustru!!»

I Petersburg uppträdde de inför kejsar Paul och storfursten Alexander, hvars gemål förärade gossen ett guldur med sju pitschaft och på hvardera en dag i veckan graverad; vid öfverlemnandet sade hon: »Min lilla vän, jag önskar att du måtte använda hvarje dag nyttig.» Af f. d. konungen af Polen, som då bodde i Marmorpalatset i ett slags fångenskap, fick han en medalj till skänks med de orden: »Det är den sista af den siste konungen i Polen.» Af samme konung blef han inbjuden till en barnbal, der han i sin svenska nationaldrägt dansade första polonaisen med den unga furstinnan Kurakin. Besöket hos kejsarinnan må omtalas med B:s egna ord:

> När vi inträdde i kejsarinnans inre rum satt hon och spelade boston med grefve Strogonoff, den sedermera så beryktade grefve Pahlen och Narischkin. Kejsarn satt på soffan med kryckkäppen i hand, à la Fredrik den store, hvilken han sökte likna i allt. Alla de kejserliga barnen voro närvarande ifrån tronföljaren till näst den nyfödde. — Kejsaren samtalade med min far och mig på tyska (näst ryskan hans favoritspråk). Jag fick nåden kyssa kejsarinnan på handen, och hon kyste mig på ryska viset på pannan. Jag spelte, och alla tycktes vara belåtna. Då vi började musicera lades korten å sido, och bostonspelet upphörde. Efter slutad musik tog kejsaren mig emellan sina knän och frågade mig huru det kom sig att jag, som svensk född, talte så bra tyska. Jag sade då att både far och mor voro tyskar och jag från barndomen lärt detta språk. Han frågade då min far från hvilken ort i Tyskland han vore. Svaret blef: »från Holstein, Ers Maj:t». I det samma ryckte någon någon min far, som stod litet på afstånd, i rocken och sade sakta: »Det var mycket bra att ni är en holsteinare.» »Jag försäkrar Ers excellence att jag säger sant.» »Det skadar aldeles inte.» Det var Ex. Narischkin som talade. Han trodde nemligen att min far hade föregifvit sig vara från Holstein för att behaga kejsarn, som tyckte framför allt om holsteinare, ty hans far, Peter III, var från detta land. Emedlertid frågade kejsarn om ej min far ville stadna qvar i Ryssland; han sade sig tycka om mig, ville bekosta min uppfostran m. m. Min far tackade underdånigst och svarade: att han ej kunde öfvergifva Sverige, ty han vore engagerad i svenska hofkapellet, hade qvarlämnat hustru och döttrar der och borde återvända när hans permission vore slut. Kejsarn sade då helt kort: »Då önskar jag Eder framgent lycka!»

Efter Ryssland besöktes Tyskland, der i åtskilliga städer konserterades, hvarjämte B. i Dresden tog några lektioner för Naumann och i Leipzig studerade kontrapunkt under sex veckor för kantor Weinlig. Kom man så omsider till Wien, der B:s åhörande af första uppförandet af Skapelsen samt hans besök hos Haydn äro allt för intressanta att ej här anföras med hans egen berättelse:

> Paul Wranitsky hade förskaffat oss biljetter till denna musikaliska högtid. Redan kl. 4 e. m. kom vår hyrlakej och bad oss skynda till theatern, ty den belägrades då redan af en stor menniskomassa, ehuru konserten ej skulle börjas förrän kl. 7. Då vi inträdde sågo vi sjelfva theatern bygd i amphitheatralisk form. Nederst satt kapellmästar Weigl vid fortepianot, omgifven af solosångrarne, chören, en violoncelle och contrabas. Ett trappsteg högre stod Haydn sjelf med anförarestafven. Åter ett trappsteg högre stodo på ena sidan: primo violinerne anförda af Paul Wranitzky, och på den andra: 2:do violinerne anförde af dess broder Anton. I centern altar och basar. På flyglarne äfvenledes basar; på de högre trappstegen blåsinstrumenterne och sist i höjden: trumpeter, pukor och basuner. Sådan var orchesterns ställning som utgjorde, inberäknad chören, circa 400 personer. Det hela gick förträffligt. Emellan hvarje afdelning applåderades stormande; under hvarje afdelning var det deremot tyst som i grafven. När det var slut, ropades: fader Haydn fram! fader Haydn fram! Ändtligen kom gubben fram, och med ett stormande applådissement, beledsagadt af ropen: lefve fader Haydn! lefve tonkonsten! slutades högtiden. De kejserliga personerna voro alla närvarande och instämde i bravoropen. Bland de höga herrskapen bemärktes flera utaf fransoserna fördrifna furstliga personer, såsom: storhertigen af Toscana med gemål, hertigen af Parma och Ludvig XVI:s dotter m. fl. Efter consertens slut presenterades min far och jag af Paul Wranitzky för Haydn. Han var mycket artig och bad oss komma och hälsa på honom, en ynnest som han, efter hvad Wranitzky sade, ej bevisar alla; ty han blir öfverlupen af resande som alla vilja se och tala vid honom. Andra dagen på f. m. foro vi till honom i förstaden der han hade ett vackert hus med trädgård. När vi frågade om doctor Haydn vore hemma, sade en betjent att han ej var det, men att doctorinnan vore i trädgården dit han visade oss. På en bänk satt en gammal gumma omgifven af ett par hundar och kattor, och då min far sade att han hört det doctorn ej var hemma, svarade hon på Wienerdialekten: »Meiner ist halter nicht zu Haus, komt aber gleich.» Min man är ej hemma, men kommer straxt. På min fars fråga om fru doctorinnan varit med på resan till England, hvarifrån han nyligen var återkommen, sade hon: »Nej, min man hade nog att göra att få mig hit ut i förstaden. Jag lämnar aldrig mitt kära Wien.» Då frågan var om det förträffliga verket, Skapelsen, vi hörde i går, svarade hon: »Folket säger det skall vara bra; jag förstår mig inte derpå». — Vi hörde på gummans tal att hon hvarken var bildad eller musikalisk. Också säga de i Wien att vi ha att tacka Haydns mindre lyckliga och barnlösa giftermål för det han komponerat så mycket. Haydn kom, och frun trippade af med sina hundar och kattor. Gubben var mycket fryntlig, bad oss komma upp på hans studerkammare, samtalade länge om musiken och i synnerhet i Sverige och frågade sluteligen om hans sinfonier der spelades. Min far svarade jakande och tillade att de voro mycket omtyckta. Haydn ville då veta huru fort hans så kallade Menuetter togos. Min far sjöng en af dem i det tempo som de togos i Stockholm. Han sade att det aldrig varit hans mening att de skulle tagas så fort, ty contrabasarne skulle ej kunna komma ut med ett dylikt tempo, om ej dessa herrar voro i Sverige virtuoser af första rangen. Min far försäkrade att detta ingalunda var fallet.» Då skämmer man bort mina menuetter som jag tror mig, i den stylen, vara uppfinnare utaf, svarade Haydn, ty dessa menuetter äro ett mellanting emellan dans-menuetter och prestos.»

Sjelf lät B. sedan höra sig med mycket bifall på en soaré hos grefve Fries, hvarest voro samlade bl. a. hertigen af Södermanland (sedan Karl XIII) och artister sådana som Haydn, Beethoven, Weigl, Süssmayer, Wranitsky, Vanhall, Kozeluch, Gyrowetz, Salieri m. fl. I Wien komponerade B. tre stråkqvartetter och en symfoni; de förra försöktes på det sätt, att B. och hans far spelade violinerna och Salieri och Cartelieri *sjöngo* alt och bas.

Vid återkomsten till Stockholm 1800 begärde B:s far ny permission, och då denna vägrades, tog han afsked och bosatte sig sedermera — efter ett besök i Köbenhavn 1801, der striden mellan danskar och engelsmän den 2 april åsågs från ett torn och der B. tog lektioner i komposition för sångmästaren Zink — uti Petersburg, hvarest B. från sitt 16:de år till det 20:de var i pension hos en reformert prest Collins, hvarefter han blef solist i kejserl. kapellet såsom efterträdare åt Rode, för hvilken han dessförinnan tagit undervisning i violinspel. Samtidigt fullkomnade han sig i kontrapunkt och harmonilära under Neukomm, och 1811 komponerade han *L'héroine de l'amour filial,* operett i tre akter, hvilken uppfördes i Eremitaget inför hofvet och var grundad på en då nyligen timad händelse, nämligen att en flicka kommit ensam till fots från Sibirien till Petersburg för att bedja om nåd för sin exilerade fader. Då B. en gång ådömdes arrest för ett försentkommande, blef han förnärmad och tog afsked 1812 samt anlände följande året till Stockholm efter en ytterst äfventyrlig färd, hvarunder han och hans reskamrat Ferdinand Ries en stormig vinternatt höllo på att förgås bland isarne på Ålands haf. I Stockholm gåfvo båda tillsammans två konserter på Riddarhuset, dervid de med stort bifall

spelade en fantasi öfver svenska folkvisor, som de börjat komponera under det de lågo på Eckerö, der en omvänd tunna tjenade dem till bord. Till en ny konsert på Riddarhuset komponerade B. en hymn öfver den nyligen vunna segern vid Leipzig, hvarefter han ämnade begifva sig till England, men träffades i Göteborg af en kallelse till primo violinist i hofkapellet i Stockholm 1814. Följande år blef han konsertmästare,* och 1817 blef han ledamot af akademien** samt gifte sig med Mathilda Charlotta Cohn, som sedermera blef första hofsångerska och ensam undervisade i sång deras trenne döttrar. Vid du Puys död tillförordnades B. att bestrida kapellmästareplatsen, och 1823 fick han k. fullmagt på densamma. Efter en svår nervfeber fick han af teaterchefen Lagerbjelke anbud att få bo i sjelfva operahuset. Knapt hade han hunnit inflytta dit, så inträffade den s. k. Arsenalens brand, en tilldragelse som af B. berättas sålunda:

Min hustru och jag hade farit till harmoniska sällskapet, som då hade sina sammankomster å söder vid St. Paulsgatan och der det var generalrepetition. Mina fyra barn jemte tvenne jungfrur hade blifvit hemma. Det var brukligt i harmoniska sällskapet att flere åhörare infunno sig vid generalrepetitionerne. Bäst som jag stod och förde an en Haydns sinfonie så blef det ett sorl i salen. Jag, som ej tyckte om att man på detta sätt störde musiken, klappade med pinnen på notställaren och bad om tystnad; men då alla vände sig åt fönstren såg äfven jag dit och varsnade ett starkt rödt sken på himmelen. Vid efterfrågan hvar elden var lös, svarades det: på Norr. Repetitionen upphörde genast, och jag jemte en god vän gåfvo oss straxt utaf. Vår vagn, som var först sednare beställd, var ännu ej kommen; men kammarherrn Schinckels fru, som hade beställt sin tidigare emedan hon skulle på en souper, hade den artigheten att erbjuda min hustru en plats i den. Jag och min vän hade, som nämndt är, begifvit oss af förut; men när vi kommo till Södermalmstorgs-vakten, sade man oss att elden var lös i operahuset. Man kan således tänka sig vår förskräckelse. Vi sprungo hela vägen så att smutsen stänkte oss öfver öronen, tagandes vägen åt Vesterlånggatan. Det var ett herrans väder. Regn och snöglopp. När vi ändteligen hunno fram till Mynttorget fingo vi se att det ej var operan utan den s. k. dramatiskan som brann, likvisst nära nog för att kunna bli farligt för oss. När jag kom hem stodo presidenten Westerstrand och kanslirådet Bohm i porten. De hade varit på cour hos drottningen och derifrån sett elden utbryta samt genast skyndat till oss, då de visste att jag och min hustru ej voro hemma. De bådo mig vara lugn, försäkrade att de tagit alla mått och steg för att ingen obehörig fick slippa in och låtit flytta barnen in till de rum som lågo åt Arsenalsgatan. Straxt derefter kom äfven min hustru hem jemte flere andra vänner som erbjödo sin hjelp, i fall den skulle bli af nöden. Jag bad vännerna stiga in då i detsamma H. K. H. kronprinsen kom ridande, stadnade och sade till mig: »att om det närmaste tornet skulle ramla på decorationsbodarne som stodo utmed operahuset, så vore detta förloradt.» Han ansåg derföre att det vore bäst flytta mina saker derifrån; men som jag bodde på nedra botten och dessutom hade mycken hjelp, så ville jag dröja i det längsta. Mina vänner voro qvar halfva natten, och min hustru dukade upp hvad huset förmådde. Ändteligen kl. inemot 3 ramlade det närmaste tornet, men lyckligtvis åt andra sidan, och således var operahuset numera utan fara. Mina vänner aflägsnade sig, och jag var rätt nöjd att ej behöft flytta ut mina saker. Deremot såg mina rum förskräckliga ut, ty jag hade gifvit tillstånd att kasta in en mängd bergade saker, nemligen: musikalier, instrumenter, notställare, lampor m. fl. Det fordrades flere dagar för att få rummen rena igen. — Så slutades denna förfärliga eldsvåda! — En stor förlust i decorationer, kostymer, bibliotek m. m. fick theatern vidkännas!!

* 1816 enl. Dahlgren.
** 1818 enl. Cronhamn.

Sommaren 1830 fick B. medfölja kronprinsen på en resa till Petersburg, der han åsåg en remonte, en trupprevy, en kadettexercis m. fl. festligheter till ära för kronprinsen, som var så belåten att han yttrade till B.: »Jag måste medge att jag blifvit mycket väl mottagen här. Kejsaren öfverraskade mig hemma dagen efter min ankomst, innan jag hann aflägga mitt besök hos honom.» B:s skildring af återresan öfver Östersjön är så rolig, att den här må anföras:

De första dagarna gick vår resa temligen bra, ehuru vi hade beständig motvind och derföre färdades ganska långsamt. Hans Kongl. Höghet var mycket munter och berättade åtskilligt som tilldragit sig under hans vistande i Petersburg och i sammanvaro med den kejserliga familjen; men femte dagen uppstod en storm sådan man, efter fleres utsago, sällan upplefvat på Östersjön. Den varade i 60 timmar, och Hans Höghet, flere officerare, läkrarne och halfva besättningen voro sjuka. Jag stod mig tappert, till fleres förundran. Jag måste nu förtälja några händelser som tilldrogo sig under dessa timmar. Midt i natten kom sekonden med några officerare inrusande i salongen bredvid hvilken officerarne och jag hade våra hyttor och ropade: roret står, roret står! De sprungo in i det s. k. arkliet för att undersöka om något var sönder. Vi förskräcktes alla och stego genast upp för att få veta huru det förhöll sig, ty i en sådan storm var det mycket farligt att fartyget ej ville lyda roder. Vi fingo då veta, att igenom försummelse de fyra man, som skulle dernere hjelpa till att draga rodret, drogo åt motsatta sidan emot dem som styrde ofvan däck. Man bör veta att denna fregatt var af gamla konstruktionen och att det i svårt väder behöfdes 8 man för att föra styret. Vi blefvo således lugnade, och jag, som tyckte att det ej lönade mödan att lägga sig igen efter ett så obehagligt uppvaknande, förfogade mig till batteriet och satte mig vid ingången till kronprinsens matsal. En post stod utanför dörren, och en lampa brann der bredvid. Knappt hade jag suttit der en stund, så kom öfverste Peyron, blek som ett lik och förstörd ut från grefve Brahes hytt (ty alla prinsens herrar hade sina hyttor på batteriet, byggda för tillfället öfver kanonerna) och sade: »Excellencen är sjuk och önskar lifmedikus Thelning in till sig, men jag orkar ej gå efter Thelning, ty jag mår sjelf illa.» Jag svarade: så orkar jag och åtager mig att föra honom in till excellencen. Jag bogserade mig då in till Thelning och fann honom liggande i sängen och äfven sjösjuk. Jag hjelpte honom upp, gaf honom nattrock och tofflor; men när han skulle taga sina droppflaskor, raglade den tjocke mannen omkull och föll öfver kanonen. Det var både ynkligt och löjligt att se huru sjösjukan äfven hos honom tog ut sin rätt. När han kommit sig något före bogserade jag honom in till grefve Brahe, der jag lemnade honom, och satte mig åter på min förra plats. Strax derefter hördes ett fasligt buller från prinsens matsal. Då jag hörde någon skrika: »Aj, aj! jag är ihjälslagen», öppnade jag dörren och fick se vid lampans sken ett kullslaget större bord och prinsens kammartjenare inunder. Prinsen hade nämligen sin sängkammare i aktern, men låtit flytta sig, för den starka sjögångens skull, till matsalen, der han låg bakom en skärm och kammartjenaren framför bredvid matbordet, som i sjögången fallit på honom. Prinsen frågade hvem och hvad det var, och då jag sade att det var jag och berättade förhållandet, skrattade han och frågade om jag varit rädd i natt. På mitt jakande svar, medgaf han att det ej hade varit att narras med om rodret gått sönder, och att han, vid underrättelsen derom, befallt sin själ i Guds hand. Då han frågade hvad klockan var och jag svarade: närmare fyra, sade han: »Gud ske lof det blir snart dager och vi hafva öfverstått denna obehagliga natt.» Äntligen dagades det, och stormen lade sig. En officer, som var på utkik i mastkorgen, ropade, att man kunde se svenska landet, och efter några timmar inlöpte vi i Sandhamn. Vi kommo således in på ett annat ställe än det vi gingo ut ifrån. Chefen, baron Gyllengranat, hade haft den försigtigheten att vid utresan taga lotsar både från Dalarön och Sandhamn med sig. Ännu några små äfventyr vill jag omnämna som passerade under stormen. Kronprinsen, som var sjösjuk, hade i en mellanstund, då han kände sig bättre, kommit upp på däck och begärde ett glas vin och litet bröd. Då hofmästarn kom med det begärda blåste både glas och brödbitarne i sjön, och prinsen blef utan. Skeppspresten, en stor och korpulent man, hade ingen hytt, utan skulle ligga i en hängmatta i vår salong. Då han aldrig legat på sådant sätt, så hände det att han klef upp på ena sidan och föll ner ifrån den andra. Det var rätt löjligt att se den tjocka massan rulla omkring på golfvet. — På utresan, der alla mådde väl, föll det prinsen in att sjunga qvartetter. Prinsen sjelf första tenoren, öfverste Peyron andra, jag första basen, men vi hade ingen som kunde sjunga andra basen. Prinsen proponerade då att jag skulle försöka instudera med presten andra basstämman. Vi hade vid gudstjensten hört att han hade en vacker röst. Jag försökte således med honom, men som han hvarken kunde noter eller hade godt öra så var detta en svår uppgift. Efter mycket besvär kunde han så temligen, efter gehör, sin stämma, men när han skulle försöka den tillsammans med oss, sjöng han allt hvad rasande var. Vi måste alltså afstå från nöjet att sjunga qvartetter och reducera oss till trior; jag sjöng basstämman. — När vi nalkades Sandhamn, som består mest, som man vet, utaf nakna klippor, kom kronprinsen på däck, vände sig till mig, pekade på klipporna och reciterade Göthes bekanta vers: »Kennst Du das Land wo die Citronen blühn?» Straxt vid Sandhamn kom baron Flemming, som med sin speljakt uppsökt oss, ombord, och vi fingo då höra Carl X:s i Frankrike afsättning och Ludvig Filips uppstigande på tronen, en nyhet, som vi ej visste, när vi reste från Petersburg, ty vi hade varit 8 dagar på sjön. På detta sätt slutade denna högst intressanta, men på återvägen obehagliga resa. (Forts.)

Från in- och utlandet.

Rättegång om eganderätt till musikarbete. I dessa dagar har slutlig dom fallit i ett mål mellan musikhandlarne och förläggarne Durand, Schœnewerk & komp. och Durdilly & komp. i Paris. Den sistnämnda firman hade nämligen från Tyskland reqvirerat och i Paris sålt ett arrangement för piano (utgifvet af André i Offenbach a/M.) af en romans »Si vous n'avez rien à me dire», komp. af baronessan Rothschild, till hvilken Durand, Schœnewerk & komp. eger förlagsrätt. Hrr Durdilly & komp. hafva härför ådömts i böter 500 frcs, i ersättning till Durand, Schœnewerk & komp. 300 frcs och i annonskostnad för domens kungörande i tidningar 800 frcs, således i summa 1,600 frcs, samt dessutom att betala alla rättegångskostnader. Af detta synes hur strängt straff den franska lagen ådömer vid brott mot den literära eganderätten; som ett exempel må nämnas, att ej ens afskrifter af musikstycken få tagas. Vi begagna tillfället att framhålla, att utländska upplagor af svenska kompositioner, som äro utgifna härstädes, ej häller få i Sverige försäljas, ty enligt vår lag bestraffas äfven detta lika med eftertryck.

(*Sv. Bokh.-T.*)

Olefine Moe och Anna Strandberg konsertera för närvarande i Danmark. Ur danska tidningars redogörelser för deras uppträdande på Klampenborg meddela vi Berlingske Tiden-

des: Visserligen träder det barnsliga, som tillhör Mignons karakter, något tillbaka i fru Moes framställning; men deremot återgifvas de passionerade scenerna, hvarpå partiet är så rikt, med så mycket känsla och så sant uttryck i sång och spel, att publiken belönade fru Moe med det lifligaste bifall samt framropning. Fröken Anna Strandberg sjöng Philines koloraturparti med dominerande kraft och aplomb.

Från konstverlden i Köpenhamn skrifves till N. D. A.: I Köpenhamns Tivoli uppträder för närvarande hr Conrad Behrens med en ny s. k. stjerna, en fr:n Dina Beumer. Hon har en präktig stämma, utmärkt koloratur och ett rätt konstnärligt, ehuru just ej mycket poetiskt föredrag. Ehuru hon ganska väl kan täfla med fr:n Emma Thursby, som i fjor här gjorde furore, har det hittills icke lyckats fr:n Beumer att eröfra publiken. — Hr Frans Neruda har nu afslagit anbudet att blifva kapellmästare vid k. teatern i Köpenhamn. Om man ej väljer någon infödd dansk musiker, har man nu tänkt på norrmannen Johan Svendsen, men osäkert är, om ej äfven han afslår denna plats, som för öfrigt i många hänseenden icke är afundsvärd.

Hr Lange studerar nu i London Boitos »Mefistofele» samt ämnar senare i Paris hos professor Bussine vid Conservatoire instudera en konsertrepertoar för vintern då han återtager engagement i Stockholm.

Johannes Elmblad och hans fru Maggy Elmblad konsertera f. n. i London. Hr Elmblad har den 9 Juni sjungit i Schumanns Faust och den 12 i Beethovens messa (D) uti St. James' Hall, allt med största framgång.

Jönköping d. 22 Juni.

Då jag denna gång kan omnämna 2 under senaste tiden härstädes gifna konserter, vid hvilka åhörarnes antal uppgått till ena gången omkring 1200 och andra omkring 500, behöfver jag knapt tillägga, att det varit studentsång, som förmått en för musik eljest föga intresserad publik att så talrikt bevista konserterna. Smålands nations i Upsala sångkör har nämligen under Juni månad företagit en sångarfärd genom Småland och några af de kringliggande landskapen. Kören, som leddes af kandidaten Lindman, har öfverallt mottagits med de varmaste sympatier och sjungit för fulla hus. Dess första och sista uppträdande egde rum i Jönköping, der den i går upplöstes. Utan tvifvel har den ock genom sin synnerligen goda besättning af de olika stämmorna samt genom en ypperlig sammansjungning och en väl vald repertoar gjort sig förtjent af de ampla loford, med hvilka pressen enstämmigt beledsagat notiserna om dessa konserter. Bland medlemmarna befunno sig 2 sångare ex professo, nämligen tenoren herr Stenfelt och barytonisten herr Lindsten, hvilken senare med en klangfull röst utfört solopartiet i Möhrings qvartett »Sof i ro».

På härvarande teater gasterade den 12 och 13 dennes Fru Östberg-Horwitz med sitt af herrar Dahlgren och Linden samt 2 dansöser bestående sällskap. Repertoiren upptog några små operetter, i hvilka fru Ö. skördade lifligt bifall af en nära nog fullsatt salong. Den s. k. konsertafdelningen, bestående af herr Dahlgrens hvarje sommar i landsorten sjungna komiska visor »Bondspelmannen» och »Flickan utan fästman» samt stycken ur Boccaccio, syntes förefalla publiken något för lång. Af hvad under de båda aftnarne uppfördes kunde man ej undgå att finna, hurusom fru Ö.-H., trots sin stora talent som sångerska, ej mäktar ensam uppehålla repertoiren, som nu måste blifva i hög grad sammanrafsad och intresselös.

På utvärdshuset Limugnen utföres för närvarande aftonmusik af medlemmar utaf Kongl. Hofkapellet. *O.*

Landskrona d. 26 Juni.

Sångtäflingens i Helsingborg program d. 9 Juli har följande lydelse: Kl. 12 middagen: gemensam repetition till konserten å teatern. Kl. 3 e. m.: Sångtäflan å teatern. Kl. 6 e. m.: konsert å teatern af samtlige sångarne, hvarvid följande sånger komma att *gemensamt* utföras: »Hör oss, Svea!» af G. Wennerberg. »Låt dina portar upp» af Hæffner. »Hell dig, du höga Nord!» af Crusell. Stridsbön af O. Lindblad. Sångarfanan af Jahnke. — Dessutom böra de sångkörer och qvartetter, som önska att hvar för sig uppträda, vara beredda att utföra minst 2 sånger efter eget val. Efter konsertens slut: prisutdelning i »Helsan». Behållningen af inträdesafgifterna till sångtäflan skall anslås till priser i och för en framtida sångtäflan i Helsingborg. Behållningen af konserten skall lika fördelas mellan alla deltagande sångare. Såsom prisdomare vid sångtäflingen fungera: sånginspektör Sanne från Köbenhavn, major Lagercrantz från Kristianstad, registrator von Sydow från Lund samt musikdirektörerne Rosén från Malmö och Hallberg här ifrån staden.

Till deltagande i täflingen hafva anmält sig: Sångföreningen »S. V.» (Sångens Vänner) i Malmö, Lunds Allmänna Sångförening, Helsingborgs Sångförening, Landskrona Handtverks-Sångförening, Kristianstads Sångförening, Sångföreningen »Svea» i Helsingborg samt en enkel qvartett från Kristianstad, en d:o i Helsingborg och en d:o från Lund.

Något märkligare nytt har jag ej denna gång att förmäla. Nämnas bör dock att fru Östberg-Horwitz med sällskap gaf i går afton å härvarande teater en lyckad föreställning, hade godt hus och skördade rikligt bifall. *H.*

Paris. Delibes har nu fulländat sin nya opera »Lackmé», som i höst kommer att uppföras i Paris.

— Etelka Gerster-Gardini har nyligen på hemresan från Amerika gästat Paris, der hon naturligtvis ej underlät att besöka sin lärarinna, fru Marchesi, åt hvilken hon då förärade en praktfull ciselerad silfverpokal. Från Paris begaf sig konstnärinnan till sitt sommarresidens i närheten af Bologna.

London. Den wagnervänliga »Musical Times» redogör i sitt Juni-häfte för det ekonomiska resultatet af Nibelungen-cykelns uppförande i London. Omkostnaderna för detta företag uppgingo till 15,000 Pd. (270,000 kron.), och redan efter första cykeln kunde man förstå att hr Neumann skulle göra en ej obetydlig förlust på detsamma. Med all respekt för Wagners snille och hans musikaliskt dramatiska princip kunde Engelsmännen dock ej uppvärmas af hans tetralogi. Det är också mindre att undra på, då Wagner sjelf år 1876 betonade uttryckligen, att han ville hafva den uppfattad såsom tysk, ej såsom universel konstprodukt. »Der Ring des Nibelungen» gick fullständigt öfver scenen fyra gånger och slutligen gåfvos ännu en gång »Walküre» och »Götterdämmerung» till populära priser.

— På tredje Richterkonserten gafs symfonien i D. af Dvorák, som nyligen förut blef gifven på en konsert i Kristallpalatset, å hvilken fru Sophie Menter också uppträdde med utomordentligt bifall.

— I Buckingham-palatset gafs nyligen en hofkonsert (den första under säsongen) under hofkapellmästaren Cousins ledning. Kören bestod af 176 personer, orkestern utgjordes af drottningens privatkapell, och som solister uppträdde damerna Albani, Nilsson, Patey och Rosa Harsen samt herrar Mierzwinsky och Gura.

— Såsom en aktningsgärd åt Balfe hafva de förnämsta musikaliska auktoriteter i England petitionerat att i Westminster-katedralen en minnestafla måtte uppsättas »till erinran af en musiker, hvars snille och talang i lifstiden förvärfvade honom ett stort rykte ej endast bland hans landsmän utan ock på det europeiska fastlandet».

— Pauline Lucca har med stor framgång uppträdt såsom Carmen på Coventgardenteatern.

— Den berömda violinvirtuosen fröken Marianne Eissler från Wien har gjort stor lycka vid sin debut i London.

— Enligt en statistisk uppgift eger London 57 teatrar och 415 konsertsalar. Dessa lokaler tillsammans rymma 300,000 personer.

Neapel. »San Carlo»- och »del Fondo»-teatrarna hafva, såsom man skrifver härifrån, blifvit af egaren till desamma skänkta åt staden.

Pesaro. Den berömda sångerskan Boccabadati har blifvit utnämnd till sånglärarinna vid Rossini-konservatoriet i denna mästarens födelsestad.

Florens. En ny enaktsoperett »Il dottore Cosmo alchimista» af E. de Champs med rolig libretto (af Duca di Dino) och pikant, delvis originell musik har gjort lycka på Pergolateatern.

Genua. Den nya Circolo artistico är nu konstituerad och har redan 500 medlemmar (200 ha ytterligare anmält sig). En lysande konsert af instrumental- och vokalsaker gafs till invigning af den samma.

— Societa orchestrale har på en nyligen gifven konsert utfört två stycken för stråkorkester af G. Verme: »Pizzicato» och »Pensiero melodico», hvilka emottogos mycket gynsamt af publiken.

— I *Bari* aftäcktes d. 28 Maj högtidligen en minnestafla öfver den berömde komponisten Nicolo Piccini.

Öfver Peri kommer innan kort en byst att aftäckas i Reggio d'Emilia.

Brüssel. Liszts »Die heilige Elisabeth» har i kompositörens närvaro blifvit uppförd af »Société de Musique». Verket slog ej särdeles an, men abbén-kompositören blef mycket firad och invald till Societens hedersledamot.

Stuttgart. Fru *Basta* från hofteatern i München har med stor framgång gasterat å härvarande hofteater och erbjudits engagement vid densamma; hon har emellertid afböjt detta, emedan hon fått ett lysande anbud från Dresden, och undertecknat ett kontrakt med regissören vid hofteatern i denna stad, enligt hvilket hon såsom första koloratursångerska erhåller 21,000 mark under tre år från och med 1 Januari 1883.

— Fru Schröder-Hanfstängel, som på sista tiden med sin intagande röst och fulländade koloratur väckt stort intresse i Berlin, kommer att lemna hofteatern i Stuttgart och öfverflytta jemte sin man, den bekante fotografen Hanfstängel, till Frankfurt, der hon erhåller 25,000 mark i gage i stället för 9,000 gulden, som hon förut uppbar.

— Konservatoriet i Stuttgart har firat sitt 25-årsjubileum med flere dagars festligheter. Grundadt d. 15 April 1857, skulle dess jubileum egentligen ha firats på samma dag men blef uppskjutet. På tredje festdagens konsert uppträdde sådane komponister och artister, som utgått från konservatoriet. Direktören prof. Faisst m. fl. dekorerades af konungen, som sedan 1867 är anstaltens protector.

Braunschweig. Frans Abt, den bekante sångkomponisten, som i 28 år fört taktpinnen såsom hofkapellmästare härstädes, kommer med detta spelår att med försvagad helsa lemna denna sin befattning och kommer troligen att efter en tur i Schweiz slå sig ned i Wiesbaden. I 24 år har Abt derjemte varit ledare af den manliga sångföreningen i Braunschweig. Vid sitt afgående hedrades han med en lagerkrans af silfver och ett smickrande tacksägelsebref från intendenten vid den hertigliga hofteatern. Abt, som under vistelsen i Amerika 1872 firade stora triumfer, är förut i besittning af en myckenhet hedersdiplom, af hvilka flera ganska dyrbara.

Wien. Med Maj månad afslutade »Theater an der Wien» sina representationer, då Strauss' »Der lustige Krieg» gafs för 98:de gången (sedan slutet af November f. å.).

— Wiener medicin. Wochenschrift (N:o 21) omtalar en ny kurmetod af specialisten Wolff i Wien (Himmelpfortgasse 5) mot skrif- och spelkramp samt armsvaghet i allmänhet. Den består hufvudsakligen i massage, special-

gymnastik och frottering, ett nytt förfaringssätt, som redan efter ett par veckor haft lysande resultat, heter det.

Weimar. Vid storhertigliga hofteatern uppfördes den 4 Juni en novitet af äldre datum: »Hamlet» af A. Stadtfeld. Komponisten, elev af Brüsselkonservatoriet, dog redan 1853, 27 år gammal. Operan, som förråder stor musikalisk talang och delvis har vackra och präktiga partier, var antagen för operan i Paris, men kom ej att uppföras i följd af komponistens död. Texten afviker mycket från Shakespeare; Hamlets moder spelar i densamma hufvudrolen.

Pesth. Den andra elektriska profbelysningen (efter Swans system) egde nyligen rum på nationalteatern. Man gaf »Figaros bröllop». Vid slutet af första akten upphörde apparaten att göra tjenst, lamporna exploderade, ledningstrådarne glödgades delvis, och belysningen upphörde helt och hållet. Publiken greps af panik här och der; efter en halftimmes afbrott fortsattes dock operan vid gasbelysning. Intet olycksfall inträffade.

New-Orleans. Den franska operan, som efter inbördes kriget ej velat rätt florera, har nu genom en herr Defossez, som vetat att intressera framstående financierer för saken, erhållit en subvention af 30,000 dollars. Det gamla »French opera-house» är förhyrdt för 3 år. Herr D. har förpligtat sig att gifva 50 operaföreställningar årligen, hvarjemte operetter skola gifvas på matinéer.

New-York. Fru Gallmeyer har ingått kontrakt med Mr. Conried, Thalia-teaterns direktör, om gästspel under Okt.—April nästa år.

INNEHÅLL: Olof Strandberg † (med porträtt). — Figaros bröllop å Opéra-comique. Af *S. H.* — En konsert i Trelleborg. Af *J. M. R—n.* — Scherzo. — J. F. Berwald. Af *A. L.* — Från in- och utlandet.

MUSIKBILAGA: Det driver en Dug over Spangebro. Af *Emil Sjögren.*

Anmälan.

Svensk Musiktidning börjar med detta nummer sitt fjerde halfår och dess program är fortfarande detsamma: att söka förkofra den svenska allmänhetens musikaliska bildning och smak, att rikta vår sparsamma inhemska teoretiska musikliteratur, att tid efter annan framdraga minnesvärda och underhållande smärre tonsättningar af framför allt inhemska talanger, kända och okända, samt slutligen att erbjuda en angenäm musikalisk förströelselektyr.

☛ **Ensamt musikbilagorna äro värda långt mer än hela tidningen kostar!**

Tidningen behåller alla sina förra bidragare och väntar nya. Bland stundande **nyheter** af **särskildt** intresse nämna vi:

☛ ***Korrespondenser af Fritz Arlberg från Parsifal-föreställningarna i Baireuth!***

☛ ***En sammanhängande följetongsafdelning!***

Svensk Musiktidning utkommer med ett nummer om minst **åtta sidor stor qvart — oberäknadt de talrika musikbilagorna** — den 1:sta och 15:de i hvarje månad.

Priset är, postarvodet inberäknadt:

för **helt** år **kronor 6,**
» **halft** » » **4,**
» **fjerdedels** » » **2.**

Lösnummer med musikbilaga 50 öre, utan dito 25 öre.

Prenumeration mottages i Stockholm å »Svensk Musiktidnings» expedition: **Huss & Beers Musikhandel, Gustaf Adolfs torg N:o 8,** af tidningens ombud, hos hrr bok- och musikhandlare och å de vanliga tidningsutdelningsställena: för landsorten samt Norge, Danmark och Finland genom tidningens ombud, å postanstalterna och i bokhandeln.

Hvar och en, som till Svensk Musiktidnings expedition, **Huss & Beers Musikhandel,** insänder prenumerationsbelopp för eller bevis från vederbörande postanstalt på erlagd prenumeration för minst **5—9 ex.,** erhåller antingen **ett friexemplar, eller 10 % af beloppet:** för **10 exemplar** eller **derutöfver** erhålles **20 % provision eller motsvarande friexemplar.**

Annonspris 30 öre pr petitrad.

Eleganta permar till första årg. finnas att tillgå à 2 kr.

ADOLF LINDGREN. Redaktör. Stora Vattugatan 1.

HUSS & BEER. Förläggare. Gustaf Adolfs torg 8.

Annonser.

Märklig nyhet!

På HUSS & BEER'S förlag har i dag utkommit i musik- och bokhandeln:

SÅNGER

till Dikter af C. D. af Wirsén
komponerade för en röst och piano
af **Ludvig Norman.**
2:dra Samlingen. Op. 55.

Innehåll:

1:sta häftet:	2:dra häftet:
1. Sången.	5. Längtan till landet.
2. Pagens visa.	6. Hvarför tvista?
3. Från sol och stjernor.	7. Ahasverus.
4. Kom!	8. Skogvaktarens dotter.

Pris för hvarje häfte: 2 kronor.

3 VISOR

för en röst och piano
af **W. Th. Söderberg.**
(Sylvias visa. — En glad visa. — Aprilnarri.)
1 krona.

Nytt i Musikhandeln!

I dag utkommer på HUSS & BEER'S förlag:

Ur MESSA (E-dur)

af **J. E. GILLE**
(uppförd i Ladugårdslandskyrkan i Stockholm den 12 Nov. 1881):

1. *Et incarnatus est,* Baryton-solo, ... 50 öre.
2. *Gratias, Gratias,* Duett för Sopran och Tenor ..... 75 »
3. *Agnus Dei,* Duett för Mezzo-Sopran och Bas ..... 75 »

Piano- och Orgel-instrumenter
Största lager.
Billigaste priser
hos
I. Dannström & Co.
16 Regeringsgatan 16.

Piano- och Orgelmagasinet
N:o 8 Arsenalsgatan N:o 8
midt emot Kongl. Stora teatern
har att erbjuda stort urval af ***Flygelpianon, Pianinon*** och ***Taffelpianon*** samt ***Orglar.***

Äldre instrument öfvertagas vid köp af nya.

Stämning och ***reparation*** af såväl Pianon som Orglar verkställes.

Delar till orgelharmonium, såsom ***tungor*** (spel), ***registerskyltar, klaviaturben, tonlådor*** m. m. till billiga priser.

Fullständiga priskuranter erhållas gratis.

Stockholm, IVAR HIRSCH.
f. d. Abr. Hirschs Pianomagasin.

Nu har utkommit:
"DEN LILLE LÖJTNANTEN"
Polka för Piano
af FREDRIK KUHLAU.
1 krona.

STOCKHOLM, TRYCKT I CENTRAL-TRYCKERIET, 1882.

Med detta n:r följer Musikbilagan N:o 22.